

AANLEG VAN BOS IN BRABANT

*Een praktische handleiding voor
vergunningverlening*

Beste initiatiefnemer (en iedereen die jou helpt),

Je wilt een bos aanplanten. Je hebt een perceel gevonden en de financiering geregeld - maar hoe gaat het nu verder? Je staat waarschijnlijk te popelen om snel de eerste bomen te kunnen planten. Wij begrijpen jouw voortvarendheid. Toch raden wij je aan om je eerst goed te verdiepen in de vragen die op je gaan afkomen. Heb je bijvoorbeeld voldoende vooronderzoek gedaan naar het perceel? Wat is de huidige bestemming van jouw grond en moet die worden gewijzigd? Heeft er archeologisch onderzoek plaatsgevonden? Leven er dieren of bloeien er planten die beschermd moeten worden? Moeten er sloten worden gedempt of gegraven? Lopen er leidingen of kabels over jouw grond? En: wat vinden de buurtbewoners van jouw plannen?

Deze handleiding geeft antwoord op veel van de mogelijke vragen. In dit document vind je meer informatie over wie of wat jou kan helpen om jouw plannen te realiseren, zodat je goed voorbereid aan de slag kunt met het realiseren van jouw bos!

Een bos ontwikkelen kan op veel verschillende manieren. Bij het maken van een plan heb je vaak veel ontwerpvrijheid. Dat geeft je ook meer mogelijkheden om rekening te houden met de cultuurhistorische waarden en maatschappelijke opgaven van een gebied. Zo kun jij er door jouw keuze voor boomsoorten, hoge en lage beplanting, aanplant of spontane bosontwikkeling en de hydrologische inrichting voor zorgen dat een bos beter past bij de omgeving waarin het gepland is.

Succes met de uitvoering van jouw plannen!

Beste vergunningverlener (en alle andere betrokkenen),

We staan voor de uitdaging om op vrijwel elk perceel in Brabant verschillende maatschappelijke opgaves te realiseren en gelijktijdig de waarden van dat gebied te beschermen. Dat is vaak een ingewikkelde puzzel, die om zorgvuldige afwegingen vraagt.

Het realiseren van meer bos is een voorbeeld van zo'n maatschappelijke opgave. Aanleg van bos brengt, de voordelen ten spijt, meestal een grote verandering in het landschap met zich mee – en dat wordt niet direct door iedereen gewaardeerd. De nieuwe inrichting van het perceel gaat bovendien niet altijd samen met de andere waarden van het perceel.

Tegelijkertijd is het realiseren van bos nagenoeg altijd een initiatief van goededoelenorganisaties of overheden. Omdat het gefinancierd wordt met publiek of gedoneerd geld wil je ook voorkomen dat vergunningentrajecten onnodig lang duren en veel geld kosten.

Wij doen daarom een beroep op jouw expertise om steeds goed af te wegen hoe groot de impact van de aanleg van bos is op de waarden van een perceel. Is extra -en vaak kostbaar en tijdrovend- onderzoek echt noodzakelijk? Of is jouw deskundigheid en die van jouw directe collega's voldoende is om een gedegen advies te kunnen geven?

Daarnaast is het belangrijk om steeds het gehele systeem rondom het (toekomstige) bos te bekijken en mee te nemen in de beoordeling. Misschien leidt een bos wel tot meer verdamping en een minder aantrekkelijk foerageergebied voor de lokale das dan het huidige grasland, maar is er daarom vervolgonderzoek nodig en wegen de andere positieve effecten van het bos daar niet ruimschoots tegen op?

Wij hopen dat deze handleiding jou helpt bij het maken van de goede afwegingen.

Succes met de besluitvorming!

Heb je aanvullingen of verbetersuggesties voor deze handleiding? Laat het ons weten via info@groenontwikkelfondsbrabant.nl

INLEIDING

Meer bos in Brabant is zéér welkom.

De aanleg ervan is in de praktijk -helaas- nog niet zo eenvoudig. Initiatiefnemers moeten aan veel eisen voldoen, zoals vergunningverleners soms ingewikkelde afwegingen moeten maken. Bijvoorbeeld tussen de belangen van de initiatiefnemers en de omwonenden, de maatschappelijke opgaves die op percelen kunnen liggen en de cultuurhistorische en archeologische waarden van een gebied.

Als initiatiefnemer moet je vaak gelijktijdig op meerdere borden schaken om jouw plan uiteindelijk te kunnen realiseren. Groen Ontwikkelfonds Brabant kan jou daarbij helpen. Met geld (subsidie), grond (verkoop) en advies (via de Werkeenheid Natuurnetwerk Brabant).

Het fonds is in 2014 door provincie Noord-Brabant opgericht om nieuwe natuur in Brabant te realiseren en zo het Natuurnetwerk Brabant te vervolmaken. Dat doen we niet alleen, maar juist samen met veel verschillende natuurmakers.

Sommige Brabantse natuurmakers hebben al veel ervaring met de aanleg van bossen, andere juist niet of minder. Om potentiële initiatiefnemers een steun -en misschien wel een duwtje- in de rug te geven is deze handleiding gemaakt.

Hopelijk helpt het ook jou!

Leeswijzer

Deze handleiding bevat een overzicht van onderwerpen die spelen bij de aanleg van een nieuw bos. Bij elk onderwerp geven we aan welke **acties** jij zelf kunt ondernemen en bieden we relevante **achtergrondinformatie**.

OVER DEZE HANDLEIDING

Deze handleiding gaat over de aanleg van nieuwe bossen in Brabant, maar kan onmogelijk alle onderwerpen behandelen die met de aanleg van bossen te maken hebben.

De handleiding is voornamelijk gericht op het verkrijgen van toestemming dan wel vergunningen voor het aanleggen van bos.

Belangrijke onderwerpen zoals het beschikbaar krijgen van grond, het regelen van financiering voor het project, het ecologisch optimaal ontwerpen en inrichten van bos, de verkrijgbaarheid van plantgoed en autochtoon plantmateriaal en vooral hoe belangrijk het is bos aan te leggen verdienen uiteraard ook aandacht, maar komen in deze handleiding niet aan bod.

Wil je meer weten over hoe je grond beschikbaar krijgt om jouw plannen te realiseren, lees dan [deze flyer](#) op de website van Groen Ontwikkelfonds Brabant.

Voor het regelen van voldoende financiering voor het project verwijzen graag naar de [Catalogus Groene Regelingen](#).

INHOUDSOPGAVE

1. Vooronderzoek	5
Om een goed beeld te hebben van de andere opgaves, belangen en waarden die er op het perceel liggen is het goed om vooronderzoek te doen. Hierbij kijk je naar het omgevingsplan, het bestemmingsplan, mogelijke andere relevante ruimtelijke plannen, cultuurhistorische en archeologische kaarten, de hydrologische inrichting en de ligging van kabels en leidingen en de omgeving.	
2. Ruimtelijke ordening	6
In dit hoofdstuk vind je informatie over onder meer: * bestemming, activiteit en functie; * de overgang naar het omgevingsplan - en wat dat betekent voor bosontwikkelingsprojecten; * cultuurhistorie; * archeologie; * water, hydrologie en herstel; * natuur en soortenbescherming	
3. Water	13
Dit hoofdstuk bevat informatie over diverse watergerelateerde onderwerpen. Het zijn onderwerpen waar vaak de waterschappen bij betrokken zijn. Zoals de regels die verbonden zijn aan het planten van bomen bij watergangen, in waterbergingsgebieden en langs de Maas.	
4. Grondverzet	14
Om een perceel optimaal in te richten voor natuurontwikkeling is een aanpassing van het watersysteem én grondverzet nodig. Het graven of opvullen van sloten zorgt wel voor een complexere vergunningsaanvraag.	
5. Kabels, leidingen en hoogspanningstracé	15
Op een perceel kunnen kabels, leidingen en hoogspanningstracé aanwezig zijn. Dat is duidelijk vastgelegd in het Kadaster en belangrijk om rekening mee te houden bij het ontwerp van het bos.	
6. Draagvlak in de omgeving	16
In dit hoofdstuk wordt uitleg gegeven over hoe je omgevingscommunicatie kan oppakken en hoe je bij jouw ontwerp rekening kan houden met de omgeving.	
7. Plan B	17
Als een perceel met rust wordt gelaten ontstaat er na verloop van tijd vanzelf ook bos. Deze vorm van spontane bosontwikkeling kan worden ingezet als plan B voor de ontwikkeling van nieuw bos.	4

1.

VOORONDERZOEK

Voor vrijwel elk perceel in Brabant is al veel geregeld en vastgelegd. Het is belangrijk om tijdig inzicht te hebben in welke regels en beperkingen van toepassing zijn op jouw perceel. Dat maakt snel duidelijk of de aanleg van bos überhaupt haalbaar is op de locatie die jij voor ogen hebt én wat je nog moet uitzoeken

*In **BIJLAGE 1** geven we aan de hand van een voorbeeld aan hoe en waar je het vooronderzoek kunt uitvoeren.*

ACTIES

Wat kun je, naast het vooronderzoek, verder nog doen?

Ga in een vroegtijdig stadium **in gesprek met de medewerker ruimtelijke ordening** van de gemeente waar jij jouw bos wilt aanleggen.

Tijdens dat gesprek kun je jouw plannen voorleggen en relevante tips en adviezen ophalen over bijvoorbeeld de locatie en mogelijke belemmeringen. Verder kun je ook bespreken hoe het vervolgproces eruit gaat zien. Het indienen van een principebesluit kan hier onderdeel van zijn.

Deze handleiding wordt binnenkort uitgebreid met een overzicht van de ambtenaren van de gemeenten in Brabant, bij wie je terecht kunt voor hulp.

Vraag een formeel principebesluit aan

Een principeverzoek is een globale vergunningaanvraag, waarin in grote lijnen wordt aangegeven wat jouw plannen zijn én met een motivatie waarom de gemeente hier volgens jou medewerking aan zou moeten verlenen

In de onderstaande tabel is een overzicht gemaakt van onderwerpen waar je mee te maken kan hebben bij de realisatie van het bos.

Handig!

Onderstaande tabel laat zien welke acties je kunt of moet ondernemen. Zet steeds een vinkje bij wat je al hebt gedaan!

Onderdeel	Actie	Verder lezen in handleiding
Bestemming	De bestemming wordt gewijzigd n.a.v. de verleende subsidie of de veranderde inrichting	Hoofdstuk 2, pagina 6
Archeologie	Contact opnemen met regioarcheoloog voor expertise en advies	Hoofdstuk 2, pagina 8
Landschap	Contact opnemen met regioarcheoloog voor expertise en advies	Hoofdstuk 2, pagina 9
Cultuurhistorie	Contact opnemen met regioarcheoloog voor expertise en advies	Hoofdstuk 2, pagina 7
Soortenbescherming	Rekening houden in het plan	Hoofdstuk 2, pagina 11
Hydrologie	Contact opnemen met specialist bosontwikkeling waterschap	Hoofdstuk 3, pagina 13
A-watgang	Contact opnemen met het waterschap	Hoofdstuk 3, pagina 13
Grondverzet	Contact met de omgevingsdienst	Hoofdstuk 4, pagina 14
Kabels en leidingen	Rekening mee houden in het plan	Hoofdstuk 5, pagina 15
Omgeving	Rekening mee houden in het plan	Hoofdstuk 6, pagina 16

2.

RUIMTELIJKE ORDENING

Door de komst van de nieuwe Omgevingswet (ingevoerd op 1 januari 2024) is er veel veranderd op het gebied van ruimtelijke ordening in Nederland.

In het oude bestemmingsplan en de nieuwe Omgevingswet worden de termen bestemming, activiteiten en functie gebruikt. Wat betekenen ze?

Bestemming is een begrip dat we kennen uit het 'oude' bestemmingsplan. Het gaf aan wat het gebruik van een perceel grond of een gebouw was. Denk aan bijvoorbeeld wonen, werken, recreatie, natuur of bos.

Functie is een term die in de Omgevingswet wordt gebruikt. Het gaat om de algemene aanwijzing van een locatie voor een bepaald gebruik. Bijvoorbeeld: een gebied wordt aangewezen als woongebied, bedrijventerrein of natuurgebied. Een 'functie' heeft daarmee een bredere betekenis dan een 'bestemming'.

Activiteit verwijst naar de concrete handelingen die op een locatie plaatsvinden. Denk hierbij aan bouwen, slopen, verbouwen, maar ook aan het uitoefenen van een bepaalde bedrijfstak. In het omgevingsplan kunnen regels worden gesteld over welke activiteiten wel en niet zijn toegestaan op een bepaalde locatie.

Om het verschil te verduidelijken:

- een **functie** is de algemene bestemming van een gebied (bijvoorbeeld bos)
- een **activiteit** is een specifieke handeling binnen die functie (bijvoorbeeld het aanplanten van bomen).

Een gebied kan worden aangewezen als **functie** 'woongebied'. Binnen deze functie kunnen verschillende **activiteiten** plaatsvinden, zoals het bouwen van een woning, het aanleggen van een tuin of het organiseren van een buurtfeest.

Overgang naar omgevingsplan

De overgang naar Omgevingsplannen is een geleidelijk proces, waarbij de bestaande bestemmingsplannen worden omgezet naar omgevingsplannen.

Eerst worden alle bestaande bestemmingsplannen in kaart gebracht. Deze plannen bevatten gedetailleerde regels over het gebruik van grond en gebouwen. De inhoud van de bestemmingsplannen wordt geanalyseerd om te kunnen bepalen welke regels en bestemmingen relevant zijn voor het nieuwe omgevingsplan. Het omgevingsplan bevat niet alleen de regels uit de bestemmingsplannen, maar ook regels over andere aspecten van de leefomgeving, zoals natuur, water en infrastructuur.

Het ontwerp van het omgevingsplan wordt vervolgens ter inzage gelegd. Belanghebbenden kunnen hierop reageren. Het plan wordt daarna definitief vastgesteld door de gemeenteraad.

Tot het moment van overgang naar het omgevingsplan komen nog veel relevante bepalingen en waarden uit de bestaande bestemmingsplannen. De verwachting is dat het nog enkele jaren gaat duren voordat er omgevingsplannen zijn die de huidige bestemmingsplannen volledig gaan vervangen.

ACTIES

Als er nieuw bos wordt aangelegd moet de bestemming/functie worden aangepast en daarmee publiekrechtelijk worden geborgd. Daarnaast is het, om te voldoen aan de subsidieregeling van onder meer Groen Ontwikkelfonds Brabant, van belang dat de bosontwikkeling ook privaatrechtelijk wordt geborgd. Het laatste gaat via een Kwalitatieve Verplichting.

Met welke scenario's kun je te maken krijgen?

1. Het omgevingsplan laat de activiteit 'bos' al toe. In dat geval is geen aanpassing nodig.
2. Het omgevingsplan laat op jouw gronden de activiteit 'bos' niet toe.
In dat geval moet een procedure tot wijziging van het omgevingsplan worden doorlopen.
Dat kan via
 - a. een wijziging van het omgevingsplan.
Het wijzigt de activiteiten die zijn toegestaan. Zo kan de eerder toegestane activiteit wijzigen van Agrarisch naar Natuur;

b. Een TAM-IMRO plan vaststellen.

TAM-IMRO staat voor Tijdelijke Alternatieve Maatregel (TAM) Omgevingsplan via IMRO. Het biedt de mogelijkheid om via de IMRO-standaard (Informatiemodel Ruimtelijke Ordening) en de bestaande voorziening Ruimtelijke Plannen het omgevingsplan te wijzigen voor urgente gebiedsontwikkelingen.

Deze tijdelijke maatregel is door de wetgever bedacht om gebiedsontwikkelingen doorgang te laten vinden in een ruimtelijke procedure waarvoor een BOPA (buitenplanse omgevingsplan activiteit) geen uitkomst biedt en de gemeente nog niet in staat is om het omgevingsplan te wijzigen.

Het is een wijziging van het omgevingsplan en moet dus ook aan alle vereisten voldoen uit de Omgevingswet, maar het wordt opgesteld met de oude standaarden van IMRO.

Er zijn juridische risico's verbonden aan deze werkwijze. Wij raden aan om met een voorrangsbepaling te werken én uit te sluiten dat op de gronden activiteiten verricht mogen worden die de natuur kunnen aantasten, zoals agrarische werkzaamheden.

Binnen het Natuurnetwerk ligt het initiatief voor het wijzigen van het omgevingsplan bij de provincie of de gemeente. Voor percelen buiten het Natuurnetwerk is het aan de initiatiefnemer om een wijzigingsprocedure te starten.

CULTUURHISTORIE

Bij ruimtelijke ontwikkelingen is het van belang de identiteit van waardevolle landschappen te behouden. Soms is in het bestemmingsplan of het omgevingsplan opgenomen dat grond uitsluitend bestemd mag worden voor de instandhouding en de ontwikkeling van al aanwezige landschappelijke waarden. Denk aan bijvoorbeeld 'het behoud van een open landschap'. Mocht je van plan zijn om een natuur- of voedselbos te realiseren, dan moet je daar rekening mee houden.

ACTIES

Wat kun je zelf doen?

Bekijk de cultuurhistorische waardenkaart

Kijk op de [cultuurhistorische waardenkaart](#) van provincie Noord-Brabant of het perceel waar jij jouw natuur- of voedselbos wilt realiseren in een gebied met cultuurhistorische waarden ligt. Op deze kaart is aangegeven waarom het gebied is beschermd en wat de specifieke waarden en kenmerken zijn. In totaal is 20% van het Brabants grondgebied juridisch beschermd.

TIP voor de initiatiefnemer

is het antwoord op bovenstaande vraag 'ja'? Informeer dan bij de gemeente naar wie de gemeentelijke of regionale archeoloog is. Vraag hem of haar om met jou mee te denken.

Deze handleiding wordt binnenkort uitgebreid met een overzicht van alle gemeente- en regioarcheologen, zodat je ook rechtstreeks contact met ze kunt opnemen.

TIP voor de vergunningverlener

vraag bij je collega van archeologie na wat de archeologische verwachting is voor het perceel waar mogelijk bos wordt aangelegd. Hij of zij kan inschatten of bescherming van de waarden van dit perceel nodig is. Hij of zij weet vaak ook of nader onderzoek gewenst is of dat een advies van de archeoloog volstaat.

Stel een projectplan op

Bij cultuurhistorisch erfgoed staan behoud, herstel of duurzame ontwikkeling centraal. Als jouw projectplan past bij de waarden en kenmerken van een gebied dan is het beter te verantwoorden. Oftewel: als je een plan opstelt waarin de identiteit van het gebied goed naar voren komt, wordt het eerder goedgekeurd.

Bekijk de website Topotijdreis.nl

[Topotijdreis.nl](https://www.topotijdreis.nl) is een handige website. Je kunt daar zien hoe jouw gebied er vroeger uitzag. Je kan de waarden, kenmerken en structuren van vroeger herkennen. Met een goed verhaal en steeds ook kijkend naar het verleden is veel mogelijk. Haak hier met jouw plan op aan!

Naast Topotijdreis.nl kun je ook het Actueel Hoogtebestand Nederland ([AHN](https://ahn.knnv.nl)) raadplegen. Dat geeft gedetailleerd de hoogte van het landschap weer. Van bepaalde cultuurhistorische elementen zoals rabatten of bolle akkers is het goed om de hoogtes te kennen.

Lees meer over Topotijdreis en AHN in BIJLAGE 2.

ARCHEOLOGIE

In het Verdrag van Malta uit 1992 is vastgelegd dat we het culturele erfgoed in de bodem beter willen beschermen. Als je op een locatie met archeologische waarden bos wilt realiseren moet eerst worden onderzocht of jouw plannen ook van invloed zijn op die specifieke archeologische waarden.

Het eerste deel van het uitzoekwerk kun je zelf doen. Vervolgens kun je samen met de regioarcheoloog bepalen of een gedetailleerd onderzoek nodig is. Een onderzoeksbureau inhuren vergt tijd en geld en is niet altijd nodig.

TIP

Wijs in het gesprek met de gemeente op de positieve gevolgen van het aanplanten van bos op het behoud van archeologische vindplaatsen. Een bos zorgt voor rust in de bodem en voorkomt dat er in de toekomst bijvoorbeeld diep wordt geploegd of andere verstorende activiteiten plaatsvinden.

Het aanplanten van een bos is wezenlijk anders dan graven of andere bodemverstorende activiteiten, wellicht zelfs al meer verstorend dan de huidige landbouwkundige activiteiten. Daardoor is het de vraag of verder specialistisch onderzoek überhaupt nodig is.

ACTIES

Wat kun je zelf doen?

Bekijk het bestemmingsplan/omgevingsplan

Bekijk het bestemmingsplan van de betreffende locatie op [deze site](#).

Op deze website kun je zien of er archeologische waarden aanwezig zijn of te verwachten zijn. Is dat het geval dan staat ook aangegeven of de verwachtingswaarde laag, middelhoog of hoog is. Kijk in het bestemmingsplan ook naar de specificaties voor de aanleg van bos in relatie tot archeologie.

Onderzoek de aanwezigheid van bekende archeologische waarden

Vervolgens is het van belang om te onderzoeken of er bekende archeologische monumenten aanwezig zijn op de betreffende plek. Dat kun je zien op de [Cultuurhistorische Waardenkaart](#) en de [Archeologische Monumentenkaart](#).

De bescherming van archeologische vondsten is vaak algemeen verwoord, terwijl de effecten van de aanleg van bos sterk afwijken van bijvoorbeeld die van het bouwen van een woonwijk, afgraven of ploegen.

Bij aanwezigheid van archeologische monumenten is het raadzaam om als initiatiefnemer contact te zoeken met een archeoloog om te bekijken wat er wel en niet kan op deze plek.

Relevant voor het overleg met de regioarcheoloog, zowel voor de initiatiefnemer als de vergunningverlener

Ga in overleg met de regioarcheoloog of eventuele archeologische vondsten in de grond hinder ondervinden van bomen of dat het aanleggen van bos juist een waardevolle manier is om ze te beschermen.

Om te onderzoeken of de realisatie van bos op een plek mogelijk is zijn de volgende onderzoeksvragen van belang:

- wat is de context van het landschap en de archeologische geschiedenis op de locatie? Wat voor sporen en resten zijn er nog te verwachten?
- wat zijn de voor- en nadelen van bosaanplant op de verwachte sporen en resten?
- hoe kan in het inrichtingsplan rekening worden gehouden met het zo goed mogelijk bewaren van de sporenresten?
- aan welke voorwaarden moet worden voldaan om bij de inrichting en het beheer van het bos de kans op schade te beperken?

Afhankelijk van de bovenstaande onderzoeksvragen kan worden bepaald of het wenselijk en mogelijk is om bos aan te planten.

Je kunt zelf op voorhand ook maatregelen nemen om de impact van de aanleg van bos op de archeologische waarden van een gebied te beperken, zoals het voorkomen van potentieel versturende bodemingrepen, het tegengaan van de verdroging door hydrologische maatregelen te treffen, bomen aan te planten die passen bij de chemische en fysische processen in de bodem, een hoofdzakelijk oppervlakkig wortelende soorten aan te planten, het onderhoud te beperken, machinedruk te voorkomen, toekomstige boomval te beperken en geschikt plantgoedmengsel te gebruiken.

OPTIES VOOR BOSONTWIKKELING

Er zijn vier mogelijkheden om op een archeologievriendelijke manier bomen aan te planten en een bos te ontwikkelen. Het is wel raadzaam om jouw keuze voor een van deze opties in een vroegtijdig stadium te bespreken met de archeoloog.

Optie 1: natuurlijke ontwikkeling

Bij het spontaan ontstaan van bos is de invloed op archeologie zeer gering.

Optie 2: zaaïen

Zaai je plantgoed om bos aan te leggen, dan is de invloed op de archeologie eveneens zeer gering. Er is slechts sprake van zeer ondiepe verstoring.

Optie 3: handmatig aanplanten

Het handmatig planten van bomen is een interessant alternatief. In dat geval gaat het over de bosaanplant met veren (2-jarig plantmateriaal met wortels van ongeveer 20 centimeter) en het handmatig zetten van bomen in de bouwvoor van voormalige landbouwgronden.

Voor het handmatig aanplanten van bomen is er natuurlijk wel mankracht nodig. Het organiseren van plantdagen kan helpen om de bomen handmatig te kunnen planten.

Optie 4: machinaal

Het machinaal aanplanten van bomen is een optie, mits de plantmachine maximaal 30 centimeter in de bodem gaat. Als de plantmachine een maximale diepte van 30 centimeter bereikt kunnen de archeologische waarden niet worden aangetast. Het gaat veelal over agrarische percelen waar de bouwvoor tot 30 centimeter toch al is verstoord door agrarische activiteiten.

WATER, HYDROLOGIE EN HERSTEL

Bossen verdampen meer water dan bijvoorbeeld een grasveld. Bomen nemen via hun wortels veel water op uit de bodem. Het water verdampt vervolgens. De aanleg van bos zorgt dus voor een hogere verdamping (op perceelsniveau). Deze verdamping vormt de basis voor de regen op een andere plek. Tegenover de verdamping staan de vele positieve effecten die bomen hebben op het natuur en het watersysteem.

Positieve effecten zijn onder meer

- bomen zorgen voor een betere infiltratie van water in de bodem;
- bomen zorgen voor meer organische stof in de bodem waardoor de sponswerking wordt vergroot;
- bossen kunnen door de verdamping zorgen voor afkoeling, wat in tijden van hitte een positief effect kan hebben;
- bomen filteren de lucht en produceren zuurstof;
- bossen zijn belangrijke leefgebieden voor veel planten en dieren;
- bossen zorgen ervoor dat water niet wegstroomt maar wordt vastgehouden. Bossen kunnen in droge periodes water uit die lagen in de ondergrond omhoog halen.

Belangrijkste negatieve effect is dat in droge periodes de extra verdamping kan leiden tot een verlaging van de grondwaterstand en dus tot verdroging.

Dat maakt het belangrijk om naar de specifieke situatie te kijken. In gebieden waar al sprake is van watertekort, kan extra verdamping door bossen een probleem vormen. maar kunnen de andere positieve effecten om bos aan te planten alsnog de doorslag geven om het wél te doen. In andere gebieden, waar voldoende water beschikbaar is, heeft de aanleg van bos waarschijnlijk vooral positieve effecten.

Waar houd je rekening mee bij het opstellen van een inrichtingsplan?

- niet alle boomsoorten verdampen evenveel water;
- de waterhuishouding van de bodem is van invloed op de verdamping;
- in droge gebieden is het effect van verdamping groter dan in natte gebieden;
- zorg ervoor dat regenwater goed kan infiltreren in de bodem, bijvoorbeeld door het aanleggen van infiltratiebassins of door de bodem te bewerken;
- waterpartijen zoals poelen, vijvers of moerasgebieden kunnen dienen als waterberging en bevorderen de biodiversiteit;
- ontwikkel gevarieerde bosranden met struiken, kruiden en bloemen. Deze zorgen voor een geleidelijke overgang naar andere ecosystemen en kunnen water vasthouden;
- een gevarieerd bos met verschillende boomsoorten is beter bestand tegen droogte en andere extreme weersomstandigheden.

Hoewel bossen inderdaad voor meer verdamping zorgen, is het niet altijd een probleem. Door zorgvuldig de gehele inrichting van het gebied te bekijken is er vaak sprake van een netto positief effect op het watersysteem.

TIP

Bij de waterschappen werken specialisten die veel weten over de effecten van bosontwikkeling op het watersysteem. Zij kunnen met advies en ondersteuning helpen bij de vergunningverlening voor bossen in relatie tot het watersysteem.

Deze handleiding wordt binnenkort uitgebreid met een lijst van deskundigen van de Brabantse waterschappen, die je kunt bellen voor hulp en tips.

NATUUR- EN SOORTENBESCHERMING

De Wet Natuurbescherming regelt de bescherming van natuurgebieden (gebiedsbescherming), soorten (soortenbescherming) en bos (bescherming van houtopstanden).

De omvorming van een perceel naar bos heeft mogelijk een negatief effect op een gebied -denk aan de stikstofuitstoot bij de aanleg- of op een soort. Zo kan aanleg van een bos zorgen voor aantasting van het leefgebied van dieren, maar ook op het foerageergebied, daar soorten hun voedsel zoeken.

De beschermde soorten, die ook zijn omschreven op de website van [Bij12](#), zijn onder te verdelen in:

1. hol- of boombewonende soorten;
2. soorten die gebonden zijn aan grond en water;
3. de das.

Voor hol- of boombewonende soorten ontstaan problemen als je voor jouw plan bomen moet kappen. De soorten die aan grond en water zijn gebonden ervaren hinder als er grondverzet plaatsvindt of gegraven wordt aan een sloot, poel of plas. Een das heeft grasland als voornaamste foerageergebied. Als er een omvorming plaatsvindt van grasland naar bos dan is dat van invloed op het leefgebied van de das. Zijn voedselaanbod -vooral regenwormen- neemt af.

ACTIES

Wat kun je zelf doen?

Doe een quickscan

Een quickscan moet bij de aanvraag van een omgevingsvergunning bij de gemeente worden bijgevoegd. In de omgevingswet staat bij het onderdeel 'Natuurbescherming' omschreven dat je rekening moet houden met de beschermde natuurwaarden in een gebied.

Om aan deze zorgplicht te voldoen moet je een quickscan uitvoeren. Een quickscan brengt de aanwezigheid van planten- en diersoorten in het projectgebied, waar het natuur- of voedselbos gerealiseerd gaat worden, in kaart. Ook wordt gekeken of het realiseren van bos van invloed is op de soorten. Een quickscan moet worden uitgevoerd door een deskundig ecooloog. Dat hoeft niet per se een commercieel bureau te zijn. Mogelijk heb je contacten bij bevriende organisaties of mensen in jouw netwerk die jou kunnen helpen.

TIP

Voer de natuurscan uit voor dat je gaat verschalen, verruigen of natuur aanlegt, want in een agrarische akker of grasland komen nog weinig beschermde soorten voor.

Neem hiervoor contact op met een deskundig bureau of ecooloog en laat het plan toetsen aan de Wet Natuurbescherming.

Doe een natuurtoets

In het gunstigste geval komt uit de quickscan naar voren dat het plan om bos te realiseren niet in strijd is met de gebiedsbescherming, soortbescherming en houtopstanden. Dan hoeft er geen nader onderzoek te worden verricht.

Het komt echter met enige regelmaat voor dat uit de resultaten van de quickscan naar voren komt dat er wél nader onderzoek moet worden gedaan naar een of meerdere soorten.

De natuurtoets is een uitgebreider onderzoek waarbij naar voren komt of de voorgenomen activiteit zorgt voor een aantasting van deze soort. Zo kan er bijvoorbeeld een onderzoek worden uitgevoerd naar de invloed van een verandering van een leefgebied op een soort.

Een natuurtoets moet ook worden uitgevoerd door een deskundig ecooloog. Ook hier geldt: dat hoeft niet per se een commercieel bureau te zijn. Mogelijk heb je contacten bij bevriende organisaties of mensen in jouw netwerk die jou kunnen helpen.

Vraag een vergunning of ontheffing aan

Uit de natuurtoets kunnen op hoofdlijnen drie conclusies komen:

1. er is geen sprake van aantasting en dus is geen ontheffing of vergunning nodig;
2. er wordt een soort aangetast en dus is een ontheffing nodig;
3. er wordt een gebied 'aangetast'. Er is een vergunning nodig.

Wanneer uit de natuurtoets blijkt dat het plan om bos te realiseren in strijd is met de Wet Natuurbescherming moet er in het geval van gebiedsbescherming een vergunning worden aangevraagd, Voor soortbescherming is een ontheffing nodig als blijkt dat een voorgenomen plan schadelijke effecten heeft op beschermde soorten die aanwezig zijn in het gebied. De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffing en vrijstellingen voor activiteiten ligt meestal bij de provincie.

Provincie Noord-Brabant heeft dit uitbesteed aan de Omgevingsdienst Noord-Brabant Noord. In een ontheffing of vergunning is vastgelegd hoe een nieuw leefgebied gecreëerd kan worden voor de soort waarop jouw plan van invloed is.

TIPS

- Er is een vergunningplicht voor de stikstofuitstoot bij de aanleg van bos. De stikstofberekening die daarvoor moet worden gemaakt neemt tijd en geld in beslag. Wil je dat vermijden plant dan de bomen handmatig aan;
- Voer zo snel mogelijk een quickscan uit. Hoe eerder dit wordt gedaan des te sneller het proces verloopt. Neem hiervoor contact op met een deskundig bureau of ecooloog en laat het plan toetsen aan de Wet Natuurbescherming.

Hulpmiddelen

[Kennisdocumenten](#) van de beschermde soorten volgens de Wet Natuurbescherming zijn weergegeven op [de website](#) van Bij12.

Op de website van de [vereniging van bos- en natuurterreineigenaren](#) vind je meer informatie over de gedragscode van de soortenbescherming.

Via de website [florafaunaverkenner.nl](#) zie je welke soorten voorkomen op en rond het perceel waarop bos wordt gerealiseerd.

3.

WATER

Het waterschap is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van A-watergangen. Om goed bij een watergang te kunnen komen zijn obstakels zoals bomen ongewenst. Ook in een 'profiel van vrije ruimte' kan een bos niet gewenst zijn. 'Vrije ruimte' is de ruimte die is gereserveerd voor een ruimtelijke ontwikkeling zoals hermeandering, een natuurvriendelijke oever of de aanleg van een poel.

ACTIES

Wat kun je zelf doen?

Bekijk de legger

De legger is de kaart met alle sloten, beken en dijken, waarop is aangegeven wie verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud;

Alle Brabantse waterschappen hebben leggers waarop alle sloten, beken en dijken staan aangegeven. Deze leggers laten zien of er sprake is van een A-, B- of C-watergang op jouw perceel. Ook kun je daar zien je of er een profiel van vrije ruimte, een beschermingszone, een meanderzone of een waterberging is gelegen in jouw gebied.

Lees de Keur

De Keur is de wet- en regelgeving over wat er wel en niet mag.

Lees de waterschapverordening (Keur) van het waterschap in jouw gebied door zodat je op de hoogte bent van de regels rondom de watergang (A, B of C), profiel van vrije ruimte, beschermingszone, meanderzone of waterberging die op je perceel zijn gelegen. In de Keur staat onder meer beschreven dat bij een B- en C-watergang de beschermingszone maar één meter is. Bij een A-watergang is dat vijf meter aan weerszijden van de watergang.

Ga in gesprek met het waterschap

Het is vooral zinvol om in gesprek te gaan met het waterschap als op jouw perceel een A-watergang ligt. Naarmate je van een A naar een C-watergang gaat worden de regels en belemmeringen minder streng. Je kunt met het waterschap afspraken maken over bijvoorbeeld het vanaf één zijde onderhouden van watergangen met een bovenbreedte tot acht meter en het realiseren van bomen in de beschermingszone van de watergang, mét een tussenruimte tussen de verschillende bomen. Het waterschap kan de aanplant van bomen ook aanmoedigen vanwege de positieve effecten van de schaduw van de bomen op de beek en de bijbehorende KRW-doelen.

TIPS

- Het is raadzaam om in een zo vroeg mogelijk stadium contact op te nemen met het waterschap. Wacht niet tot jouw plan helemaal is uitgewerkt maar overleg al over de eerste ideeën met het waterschap. Hoe eerder je naar het waterschap gaat des te meer er mogelijk is.
- Houd er in jouw projectplan rekening mee dat er onderhoud en beheer aan de watergang plaats kan vinden.

Begrippen en hulpmiddelen

[De digitale watertoets](#) = de website waarop je het plangebied kunt intekenen. Het systeem geeft dan aan of het betreffende perceel is gelegen binnen een beschermde zone van een watergang of profiel van vrije ruimte;

Vergunningschecker = elk waterschap stelt een vergunningchecker ter beschikking zodat een initiatiefnemer weet voor welke werkzaamheden een vergunning nodig is;

Waterwetloket = een loket waar initiatiefnemers contact mee kunnen opnemen voor advies;

[Omgevingsloket](#) = de uiteindelijke vergunningsaanvraag is geregeld via deze website;

Vooroverleg = een initiatiefnemer is altijd in de mogelijkheid om een vooroverleg aan te vragen. Dat is het voorportaal van een vergunningaanvraag.

De legger, Keur, vergunningschecker, waterwetloket en het vooroverleg zijn bij alle Brabantse waterschappen (Aa en Maas, De Dommel, Brabantse Delta en Rivierenland) beschikbaar.

Waterbergingsgebied

Sommige gebieden in beekdalen van Brabant zijn aangewezen als waterbergingsgebied en reserveringsgebied voor waterberging. In deze gevallen is het belangrijk om bij het plannen maken voor de aanleg van bos hier rekening mee te houden.

Belangrijke aspecten zijn:

- de doorstroming van het gebied. Voor veel waterbergingsgebieden is een goede doorstroming geen vereiste, maar het kan zijn dat in bepaalde gedeelten van het gebied de doorstroming wel kaders geeft aan de inrichting.
- drijvend hout. Het kan zijn dat er beperkingen worden gesteld aan de hoeveelheid drijfhout die kan ontstaan in een bos.

Als een locatie is aangewezen als (reserverings)waterbergingsgebied dan is het belangrijk hierover contact op te nemen met het waterschap.

De boomsoorten die worden aangeplant in een waterbergingsgebied moeten tegen overstroming kunnen. Er zijn veel soorten zachthout (wilgen, elzen en populieren) die uitstekend geschikt zijn voor beekbegeleidende bossen.

Ook voor bossen in buitendijkse gebieden en in beekdalen kan doorstroming een aspect zijn om rekening mee te houden. Langs de uiterwaarden van de Maas is een vergunning van Rijkswaterstaat nodig om bomen te mogen planten die de doorstroming belemmeren. In beekdalen kunnen hier ook beperkingen aan zijn gesteld. De waterschappen kunnen hier meer over vertellen.

4.

GRONDVERZET

Als het afgraven van grond, het graven van een poel, het dempen van sloten of het ophogen van delen van percelen onderdeel is van het plan dan vraagt dat extra aandacht. Dit grondverzet zorgt op de eerste plaats voor een mogelijke verstoring van de archeologie in de bodem. Bovendien is er kans op het verstoren van het leefgebied van (water)dieren en moet met het waterschap gekeken worden wat de maximale diepte van de poel of ontgraving mag zijn. Bij grotere projecten is ook een ontgrondingsvergunning nodig.

ACTIES

Wat kun je zelf doen?

- Omschrijf welk grondverzet in het plan is opgenomen en met welk doel het grondverzet plaatsvindt. Bepaal hoe diep de ontgroning is, hoeveel kuub grond wordt verplaatst en wat het grondwaterpeil is op de betreffende locatie. Dit is te zien in de kaarten met Gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG), Gemiddeld laagste grondwaterstand diepte (GLG) en de Gemiddelde voorjaars grondwaterstand (GVG). Die zijn te vinden op [deze website](#) onder het kopje BRO Grondwaterspiegeldiepte 2024-01
- Bekijk wat de effecten zijn op het watersysteem, zoals meer oppervlaktewater, minder afwatering en meer kwelwater;
- Bekijk of de omvang van de ontgroning vergunningplichtig is. Dat kan via [deze website](#);
- Bespreek met het waterschap de hydrologische effecten van de inrichting en neem deze mee in de vergunningsaanvraag.

5.

KABELS, LEIDINGEN OF HOOGSPANNINGSMASTEN

Bij de aanleg van bomen bestaat het risico dat bij het graven in de grond kabels en leidingen worden geraakt. Verder kunnen bomen te groot worden waardoor deze in contact komen met hoogspanningskabels. Beschadigingen aan kabels, leidingen en hoogspanningskabels kunnen gevaarlijk zijn voor mens en dier.

Kabels en leidingen

Het is wettelijk verplicht een KLIC-melding te doen bij het Kadaster als voor de activiteit machinaal gegraven dient te worden. Een KLIC-melding laat zien waar in de grond de kabels en leidingen zijn gelegen.

TIPS

- Doe een KLIC-melding bij het Kadaster.
Kijk op <http://www.kadaster.nl/producten/woning/klic-melding>
- Je ontvangt van het Kadaster gegevens van de graaflocatie, een overzicht van de netbeheerders en een link met kabel- en leidinginformatie.
- Doe de melding minimaal 3 en maximaal 20 werkdagen voorafgaand aan de werkzaamheden.

Hulpmiddel

Gasunie heeft de verantwoordelijkheid voor de gasleidingen in Nederland. Mocht uit de KLIC-melding blijken dat er gasleidingen onder jouw perceel liggen dan is Gasunie de partij om contact mee te zoeken. Meer lezen? Kijk [hier](#).

Hoogspanningskabels

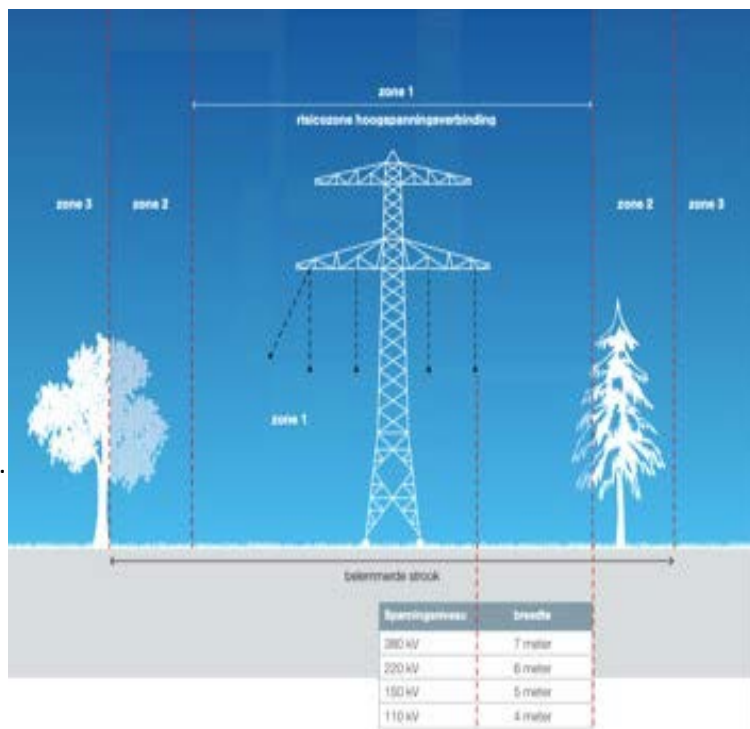
TenneT is verantwoordelijk voor de veiligheid en de ongestoorde werking van de hoogspanningsverbindingen. Op de afbeelding hiernaast is de belemmerde zone (verdeeld in 3 zones) weergegeven.

In zone 1 is het advies om geen beplanting toe te passen. Bij aanwezigheid van bomen in zone 2 neemt TenneT ook maatregelen. In zone 3 moet je erop letten dat de hoogspanningskabels ook goed te bereiken zijn voor onderhoud of bij calamiteiten.

Bekijk de brochure '[Uw veiligheid en de ongestoorde werking van de bovengrondse hoogspanningsverbinding](#)'. In deze brochure staat alle wet- en regelgeving die betrekking heeft op hoogspanningskabels.

TIP

Neem contact op met TenneT voor vragen, advies en het bepalen van de veilige zone voor het planten van bomen.

6. OMGEVING

Een bos ligt vaak in de omgeving van woonhuizen, bedrijven of gebieden waar mensen aan gehecht zijn. Het is belangrijk om in een vroegtijdig stadium met omwonenden in gesprek te gaan over jouw plannen.

Leg de voorgenomen plannen aan ze voor en vertel waarom je bos wilt realiseren. Laat de omwonenden reageren op jouw plannen en neem hun opmerkingen en suggesties mee in het definitieve plan.

Bij het aanvragen van een vergunning is het verplicht een participatietraject te doorlopen. Dat varieert van een informatieplicht (bij kleine projecten) tot het actief laten meedenken (bij grote projecten).

TIP

Een participatietraject is niet hetzelfde als overeenstemming of een akkoord. Het resultaat van een participatietraject kan zijn dat (een aantal van) de participanten het plan nog steeds niet zien zitten maar dat er andere redenen zijn om het plan toch in een bepaalde vorm door te zetten.

Inventarisatie van alle belanghebbenden

In de omgeving van de boslocatie kan het aantal belanghebbenden talrijk zijn. Het kunnen bewoners van de omgeving zijn, maar ook andere betrokkenen, zoals agrariërs, wandelaars, fietsers, hondenbezitters, et cetera. Ga met ze in gesprek. Afhankelijk van hun belang en invloed doe je dat persoonlijk, tijdens bijeenkomsten of via andere communicatiemiddelen zoals een flyer of een brief.

Je zou denken dat er weinig bezwaar kan zijn tegen de aanleg van een bos, maar vergis je niet:

- het uitzicht voor omwonenden kan veranderen door de aanplant van bos. Niet iedereen is blij met een bos als uitzicht;
- als een gebied populair is voor recreatie, kunnen bewoners bezwaar maken tegen de aanleg van bos omdat het hun recreatiemogelijkheden beperkt;

- in sommige gevallen kunnen er op de locatie van het nieuwe bos cultuurhistorische waarden aanwezig zijn die door de aanleg verloren gaan;
- boeren kunnen tegen de aanleg van nieuw bos zijn omdat het betekent dat er landbouwgrond verloren gaat en/of dat er sprake is van schaduwwerking. Dit kan leiden tot een verlies aan inkomsten en een impact hebben op de voedselproductie;
- in gebieden waar ruimte schaars is, kan de aanleg van bos worden gezien als een belemmering voor andere ontwikkelingsdoelen, zoals woningbouw of industrie;
- hoewel bossen belangrijk zijn voor biodiversiteit, kan de aanleg van nieuwe bossen ook leiden tot het verlies van bestaande ecosystemen en habitats voor specifieke soorten, of zorgen voor een verandering in de waterhuishouding in de omgeving.

7. PLAN B

Als een perceel in Nederland ongemoeid wordt gelaten ontstaat er vanzelf bos. In een grasland komen eerst pionierbomen en -struiken zoals elzen, berken en wilgen. Vervolgens kunnen steeds meer soorten bomen gaan groeien. Deze handleiding gaat over het mogen realiseren van iets dat ook vanzelf kan ontstaan.

Voor de komst van de landbouw, zo'n 8000 jaar geleden, was Nederland een grote moerasdelta met ooibossen langs de rivieren en op de drogere delen een lindewoud. In dit laatstgenoemde bostype kwamen naast de linde ook de eik, de berk, de iep en de es voor. De kracht die de natuur heeft om in diverse stadia van gras- of bouwland naar bos te ontwikkelen kan goed gebruikt worden bij de ontwikkeling van nieuw bos.

Spontane bosontwikkeling is soms een goed alternatief voor een planmatige aanpak met een bijbehorende vergunningsprocedure. Het scheelt ook veel kostbare onderzoeken.

Voor de 'activiteit' bosontwikkeling en bijbehorende activiteiten is een vergunning nodig. Het spontaan laten ontwikkelen van bos door het achterwege laten van beheer is geen activiteit en daarmee ook niet vergunningplichtig. De enige voorwaarde waar je aan moet blijven voldoen is dat de bestemming ook op termijn overeen moet komen. Overigens kan dit later door de gemeente worden aangepast in het omgevingsplan. Het kan ook zijn dat de gemeente weigert de bestemming aan te passen en overgaat tot handhaving van de oorspronkelijke bestemming in het geval zij belang hebben bij een andere inrichting van het perceel. Het is daarom belangrijk om goed te kijken naar welke andere belangen er spelen.

Voor spontane ontwikkeling van bos zijn bronbomen in de omgeving nodig om het vestigen van boomsoorten mogelijk te maken. Pioniersoorten zoals de berk, de wilg en de populier zijn in staat lange afstanden te overbruggen. Andere boomsoorten kunnen minder afstand overbruggen. Als in de buurt de gewenste boomsoorten staan dan is dat een belangrijke pre. Als deze boomsoorten ontbreken kan het bos voor langere tijd alleen bestaan uit pioniersoorten.

MEER WETEN?

Kijk voor meer informatie op www.groenontwikkelfondsbrabant.nl

Voor advies en vragen over projectplannen neem contact op met de Werkenheid Natuurnetwerk Brabant, telefoon: 06-18303065 of via mail werkenheidnatuurnetwerk@brabant.nl

Deze handleiding is oorspronkelijk gemaakt door Freek de Jong en aangepast en aangevuld door Jiri van der Drift

Deze handleiding is met grote zorg samengesteld met de hulp van ervaringsdeskundigen en experts. Dat sluit helaas niet dat deze notitie mogelijk toch onduidelijkheden of onjuistheden bevat of aanvulling nodig is. Heb je suggesties voor het verbeteren van deze handleiding of mis je relevante informatie die wel in deze handleiding opgenomen zou moeten worden, neem dan contact op met Groen Ontwikkelfonds Brabant via info@groenontwikkelfondsbrabant.nl

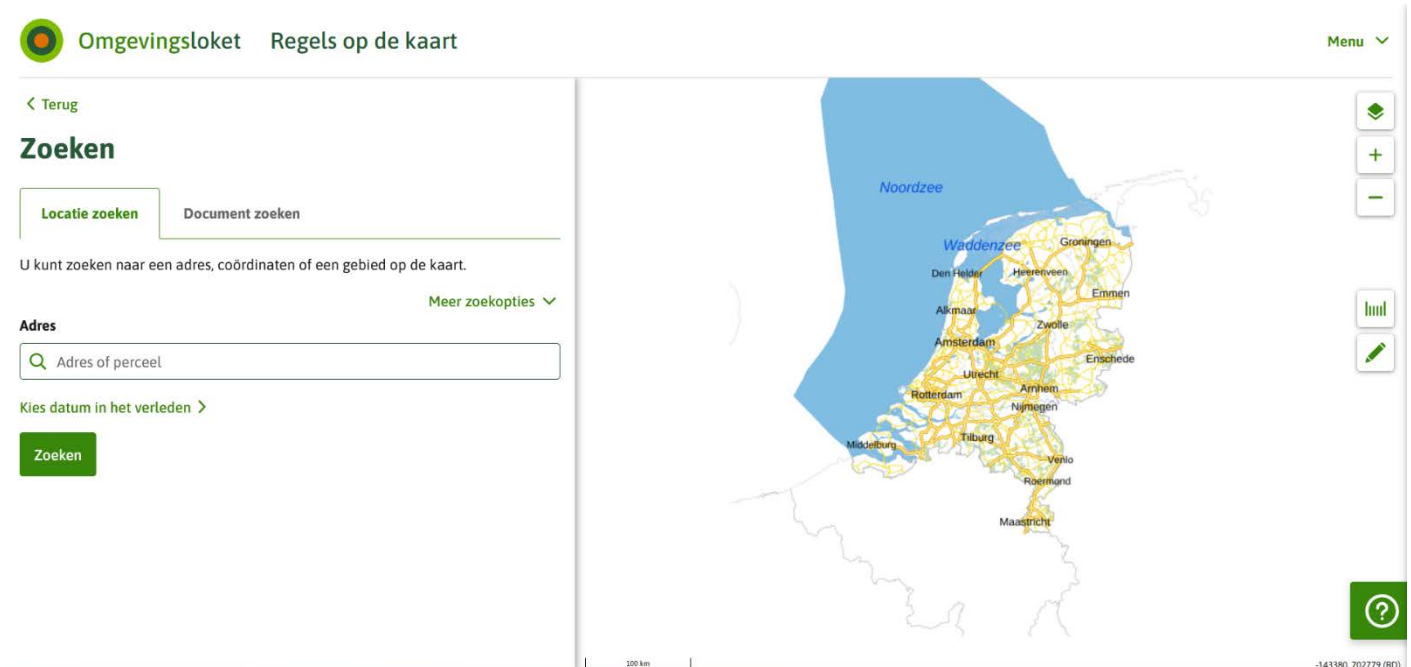
BIJLAGE 1

WERKEN MET OMGEVINGSLOKET

Stap 1

Open het Omgevingsloket via <https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/>

Je ziet dan onderstaand scherm.

Zoek op adres (straat, huisnummer en plaats), kadastraal perceel (kadastrale gemeente, sectie en nummer) of zoom in op de kaart en plaats een marker.

Vervolgens worden alle documenten die op deze locatie van toepassing zijn zichtbaar.

De volgende documenten komen veelvuldig voor:

- **Omgevingsplan**
Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben alle gemeentes van rechtswege een omgevingsplan. Dit plan bevat alleen algemene regels, voor alle specifieke regels moet gekeken worden in de 'oude' bestemmingsplannen.
- **Paraplubestemmingsplannen**
Dat zijn aanvullende bestemmingsplannen voor een bepaald thema. Voor bijvoorbeeld archeologie kan het parapluplan relevant zijn.
- **Gerechtelijke uitspraak**
Als naar aanleiding van een bestemmingsplan een uitspraak wordt gedaan door de Raad van State dan wordt dit ook als 'plan' toegevoegd. De uitspraak heeft meestal betrekking op een specifieke locatie.
- **Buitengebied [jaartal]**
Veel gemeenten hebben voor het gehele buitengebied een vastgesteld bestemmingsplan. Dat plan bevat enkel de bestemming (agrarisch, natuur etc), mogelijk met achtervoegsels zoals natuur- en landschapswaarden, dubbelbestemmingen (archeologie, hydrologisch herstel, et cetera)
- **Bestemmingsplan**
De plannen zijn geordend van recent naar oud daarnaast hebben een status van voorontwerp, vastgesteld, onherroepelijk etc. Het meest recente plan met de status vastgesteld of onherroepelijk bepaalt de bestemming. Het is even zoeken binnen parapluplannen, herzieningen et cetera welk plan voor jouw locatie de bestemmingen regelt.

Soms worden ook andere plannen getoond (bijvoorbeeld een gemeentelijke structuurvisie), maar die zijn minder bepalend voor de concrete mogelijkheden op een bepaalde plek. De functies die toegestaan zijn voor een specifieke locatie zijn te zien op de plankaart van het bestemmingsplan of het omgevingsplan.¹⁸

Omgevingsloket Regels op de kaart Menu ▾

153875, 400500

Deze coördinaten liggen in
Perceel Boxel (BTL00) R 273

↗ Verberg documenten op gekozen locatie

Bekijk: ☒ Regels ☐ Andere documenten

Gemeente Provincie Waterschap Rijk

Omgevingsplan gemeente Boxel > ⓘ
Omgevingsplan - In werking vanaf 01-01-2024

Paraplubestemmingsplan Kamerbewoning Boxel > ⓘ
Bestemmingsplan - vastgesteld 27-10-2020 - geheel onherroepelijk in werking

Opheffen geluidzone bedrijventerrein Ladonk > ⓘ
Bestemmingsplan - vastgesteld 23-09-2014 - geheel onherroepelijk in werking

Buitengebied 2011 > ⓘ
Bestemmingsplan - onherroepelijk 10-07-2014 - geheel onherroepelijk in werking

Klik op het plan dat je wilt bekijken. De bestemmingsvlakken en de gebiedsaanduidingen worden weergegeven. Vervolgens kun je op een van de bestemmingsvlakken klikken om naar de bijbehorende regels in het bestemmingsplan te gaan.
Om terug te keren naar het overzicht klik je op de info over de plek (Plekinfo).

Omgevingsloket Regels op de kaart Menu ▾

< Opnieuw zoeken < Perceel Budel (BDL02) A 1101

153875, 400500

Deze coördinaten liggen in
Perceel Boxel (BTL00) R 273

✓ Toon documenten op gekozen locatie

Legenda Kaartlagen

Document

Gekozen locatie

Transparantie

Plankaart

Bestemmingsplan Gemeente Boxel
meer kenmerken ▾
onherroepelijk 10-07-2014 - geheel onherroepelijk in werking

Plekinfo Regels Bijlagen bij regels Toelichting Bijlagen bij toelichting
Gerelateerd Overig

Bestemmingsvlakken (4)

- Agrarisch met waarden - Natuur en landschap >
- Waarde - Kleinschalig cultuurlandschap >
- Waarde - Attentiegebied EHS >
- Waarde - Leefgebied soorten van kleinschalig cultuurlandschap >

Gebiedsaanduidingen (2)

- reconstructiewetzone - extensiveringsgebied >
- wro-zone - natuurontwikkelingsgebied >

Daarnaast kunnen er voor jouw plek ook nog één of meerdere 'waarden' gelden. Agrarische grond kan bijvoorbeeld cultuurhistorische landschapswaarde, waardevol open landschap en archeologische waarden hebben. De precieze invulling van de waardes verschilt per gebied.

< Opnieuw zoeken < Perceel Budel (BDL02) A 1101

153875,400500

Deze coördinaten liggen in
Perceel Bostel (BTL00) R 273

✓ Toon documenten op gekozen locatie

Legenda Kaartlagen

Legenda

- Document
- Gekozen locatie
- Transparantie
- Plankaart

Buitengebied 2011
Bestemmingsplan Gemeente Bostel

meer kenmerken

onherroepelijk 10-07-2014 - geheel onherroepelijk in werking

Plekinfo **Regels** Bijlagen bij regels Toelichting Bijlagen bij toelichting

Gerelateerd Overig

Waarde - Kleinschalig cultuurlandschap

Bekijk: Gekozen filter

Regels

hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

artikel 40 Waarde - Kleinschalig cultuurlandschap

40.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Kleinschalig cultuurlandschap' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de aanwezige samenhangende cultuurhistorische waarden waaronder de kavelstructuur met bijbehorende begroeiing, zandwegenstructuur en rabatten/slotenpatroon.

40.2 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen

In de planteksten moet je op zoek gaan naar activiteiten die mogen én niet zijn toegestaan. Voorbeelden van dat laatste zijn het planten van diepwortelende begroeiingen (archeologie), hoog opgaande begroeiingen (cultuurhistorie) en het verstoren van het leefgebied van de das (soorten bescherming). Kijk specifiek bij het kopjes van 'het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden'

Voorbeeld landschap:

het beplanten van gronden met houtgewas (hoger dan 1 meter)

Geen omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is vereist:

- indien de aanplant plaatsvindt in het kader van een zorgvuldige landschappelijke inpassing o.b.v. een verleende omgevingsvergunning voor het afwijken van bouw- of gebruiksregels of wijziging;

- de karakteristieke openheid van het landschap mag niet onevenredig worden aangetast;
- ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - omgevingsvergunning schootsveld' mag er geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de herkenbaarheid van het schootsveld uit oogpunt van cultuurhistorische waarden;

Voorbeeld archeologie:

✓ **34.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden**

✓ **34.3.1 Verbod**

Het is verboden om op of in de voor '**Waarde - Archeologie - Categorie 4**' aangewezen gronden, zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning, de volgende werkzaamheden of werken, niet zijnde bouwwerken uit te voeren:

- a. grondwerkzaamheden, zoals het afgraven, ophogen, vergraven, egaliseren, diepploegen en -woelen van gronden;
- b. het indrijven van voorwerpen in de grond zoals heipalen, damwanden, boor- en pompputten;
- c. waterhuishoudkundige ingrepen zoals het aanbrengen van onderbemaling;
- d. het aanleggen van dammen en stuwen en het aanbrengen van oeverbeschoeiing;
- e. het aanleggen, dempen of wijzigen (zoals het verbreden, verdiepen, wijzigen van oevers en profiel) van sloten, greppels, watergangen en overige waterpartijen;
- f. het aanbrengen van beplanting;

Voorbeeld Soortenbescherming:

Lettertেকenaanduidingen (1)

Struweelvogels

Op basis van deze informatie kun je bepalen of er op de locatie een vergunning nodig is en voor welke activiteiten.

BIJLAGE 2

TOELICHTING OP AHN EN TOPOTIJDREIS

Het AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland) biedt twee belangrijke hoogtemodellen: het **DTM** (Digitaal TerreinModel) en het **DSM** (Digitaal OppervlakteModel). Hoewel ze beide een weergave geven van de hoogte van het Nederlandse landschap, verschillen ze in hun focus en de informatie die ze bevatten.

Het **DTM** geeft een weergave van het **maaiveld**. Hierbij zijn alle objecten zoals bomen, gebouwen en andere vegetatie verwijderd. Het **DTM** toont de hoogte van het natuurlijke landschap.

Het **DSM** geeft een weergave van het **hele oppervlak**, inclusief alle objecten die zich boven het maaiveld bevinden. Het DSM toont de hoogte van het volledige landschap, inclusief bomen, gebouwen, auto's en andere objecten.

Bij kaartstijlen is het belangrijk te kiezen voor de dynamische stijl omdat dan kleine verschillen in de hoogte van het landschap zichtbaar worden.

TIP

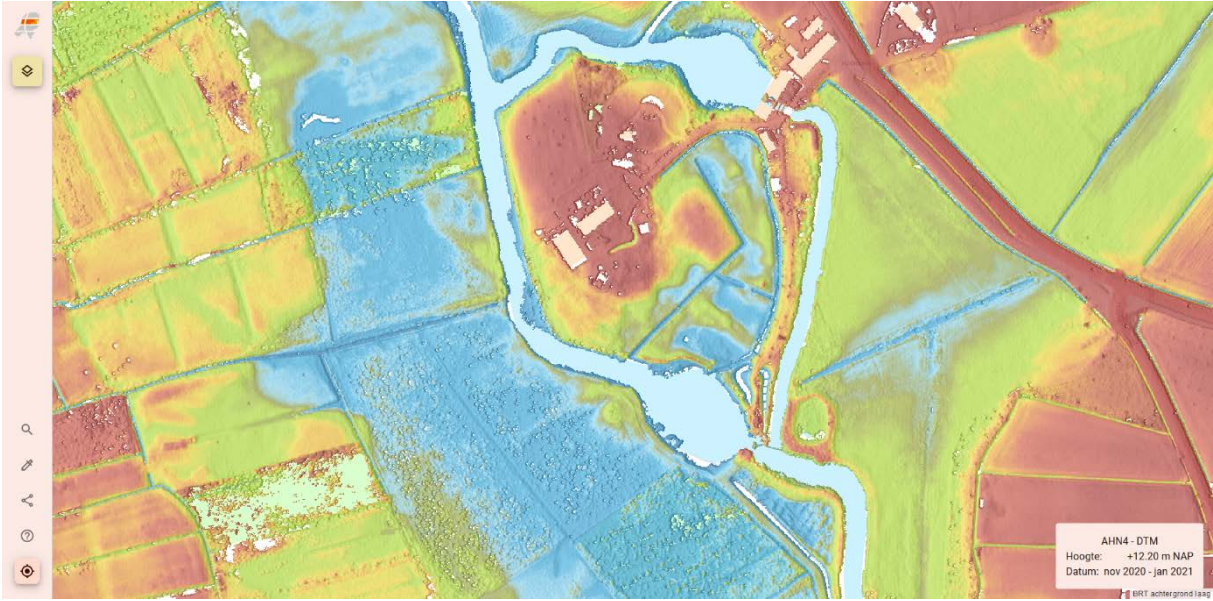
Onderbouw goed waarom jouw plan wél kan. Kom je er niet uit met de verantwoordelijke ambtenaar en of regioarcheoloog neem dan contact op met de gebiedsadviseur van de Werkeenheid Natuurnetwerk Brabant.

The screenshot shows the AHN5 settings menu. At the top, there is a back arrow, the text 'AHN5', and a close 'X' button. Below this is the heading 'Kies een product' (Choose a product). There is a dropdown menu currently showing 'DTM'. Below the dropdown, two options are listed: 'DSM' with the subtitle 'Digital Surface Model' and 'DTM' with the subtitle 'Digital Terrain Model'. The 'DTM' option is highlighted. Below the product selection is a section titled 'Transparantie' (Transparency) with a horizontal slider bar. At the bottom is a section titled 'Kaart Stijlen' (Map Styles) with two radio button options: 'Hoogte' (Height) and 'Dynamische stijl' (Dynamic style). The 'Dynamische stijl' option is selected.

Overzicht van het AHN instellingenmenu

Voorbeelden AHN

DTM Terrein kaart

DSM Oppervlakte kaart

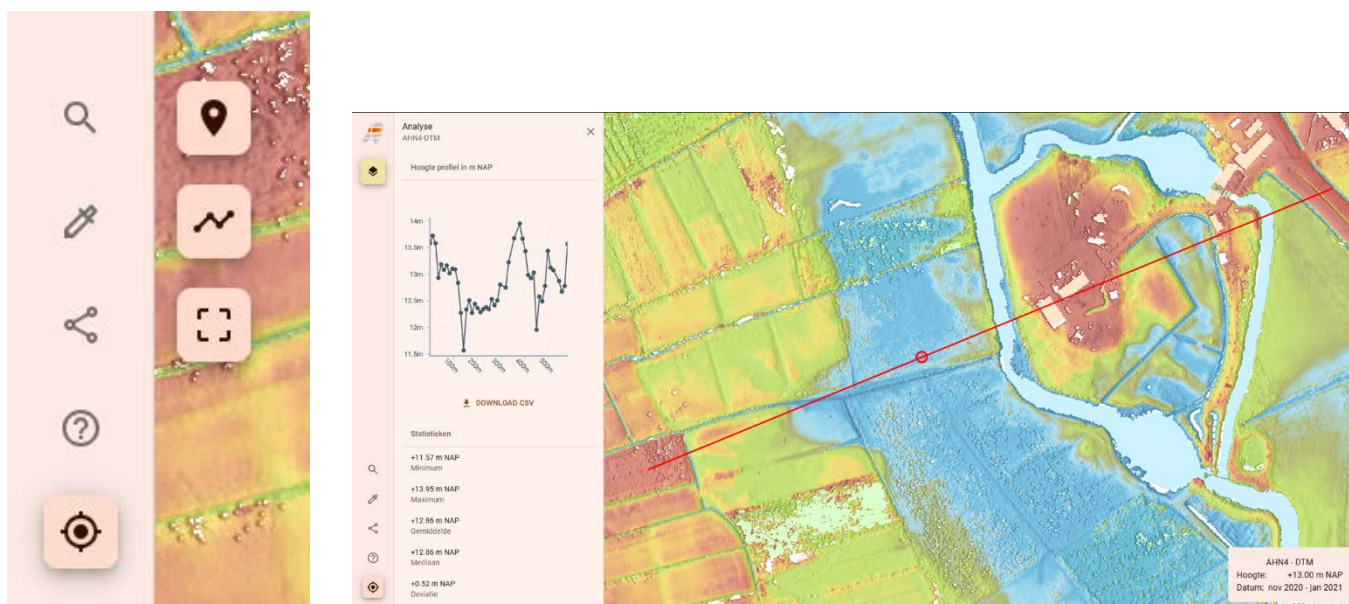

DSM vaste kleuren (hoogte)

In dit kaartbeeld heeft de kaart over geheel Nederland één type opmaak. Daardoor zijn lokale verschillen slecht zichtbaar. Kies daarom bij 'kaartstijlen' voor de dynamische stijl

Het is mogelijk om vanuit de hoogtekarte een doorsnede van een gebied te maken met de onderstaande lijnknop.

In de grafiek naast de kaart is de hoogte van de doorsnede zichtbaar. Deze laat de exacte hoogteverschillen in het gebied goed zien.

TOPOTIJDREIS

Op de website van Topotijdreis kun je een jaartal kiezen met de weergave van de kaart in de periode van het jaartal.

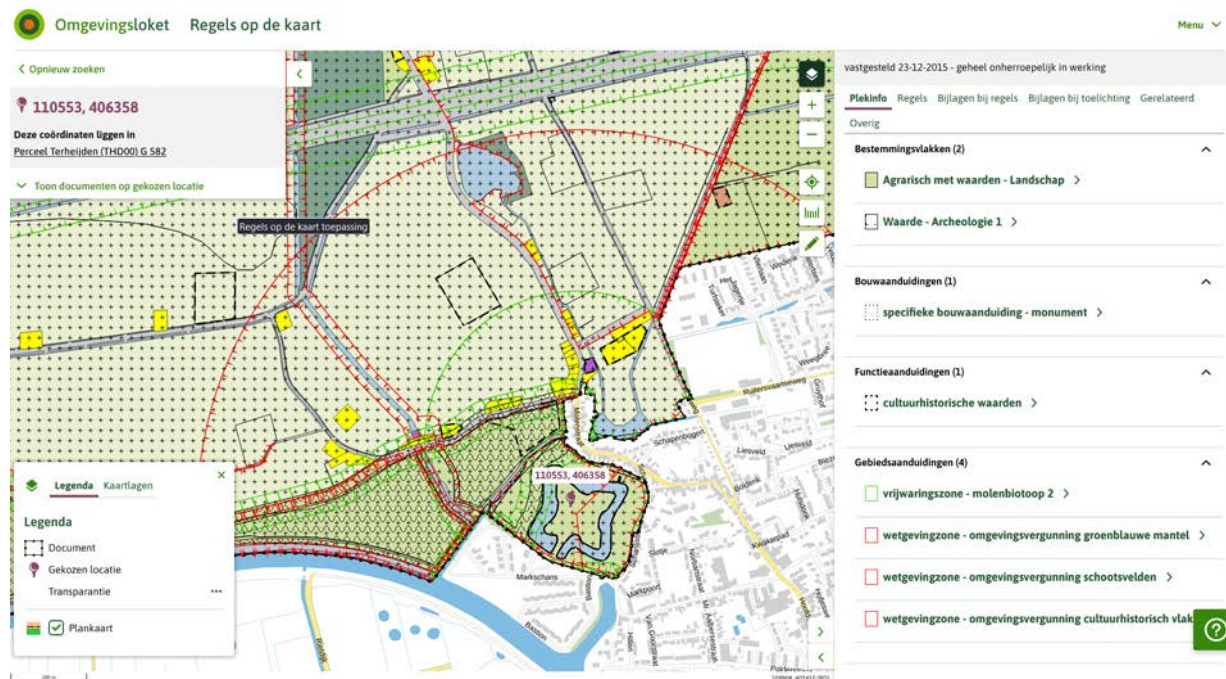
Ook is het mogelijk om met de knop 'vergelijk' twee kaartlagen van verschillende jaartallen met elkaar te vergelijken.

Vier voorbeelden van cultuurhistorische objecten

1. Zichtlijnen tussen twee forten

Bij aanwezigheid van een fort kan het voorkomen dat de openheid van het landschap behouden moet blijven zodat het zicht tussen de twee forten niet wordt verstoord. In zo'n geval kan het realiseren van natuur- of voedselbos toch mogelijk zijn als er zichtlijnen behouden blijven. Een zichtlijn tussen twee forten kan uiteindelijk de openheid en waarde die een gebied kenmerkt juist accentueren.

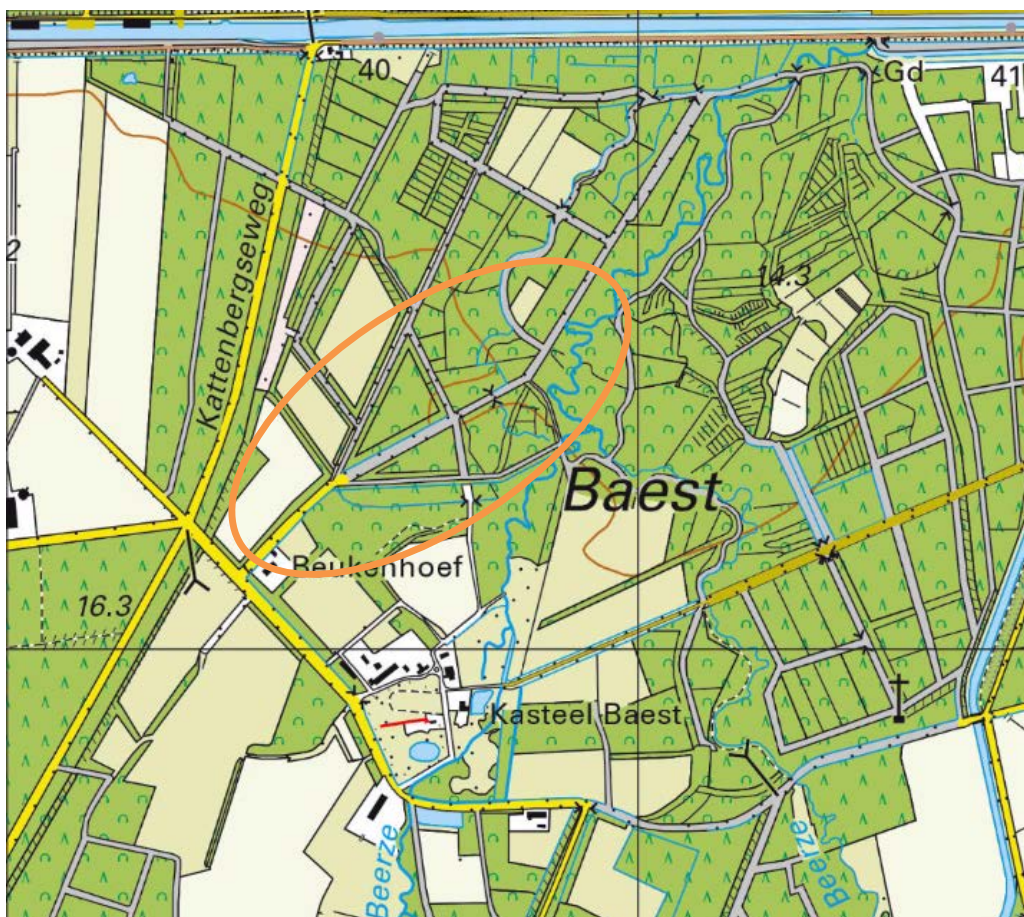
DTM

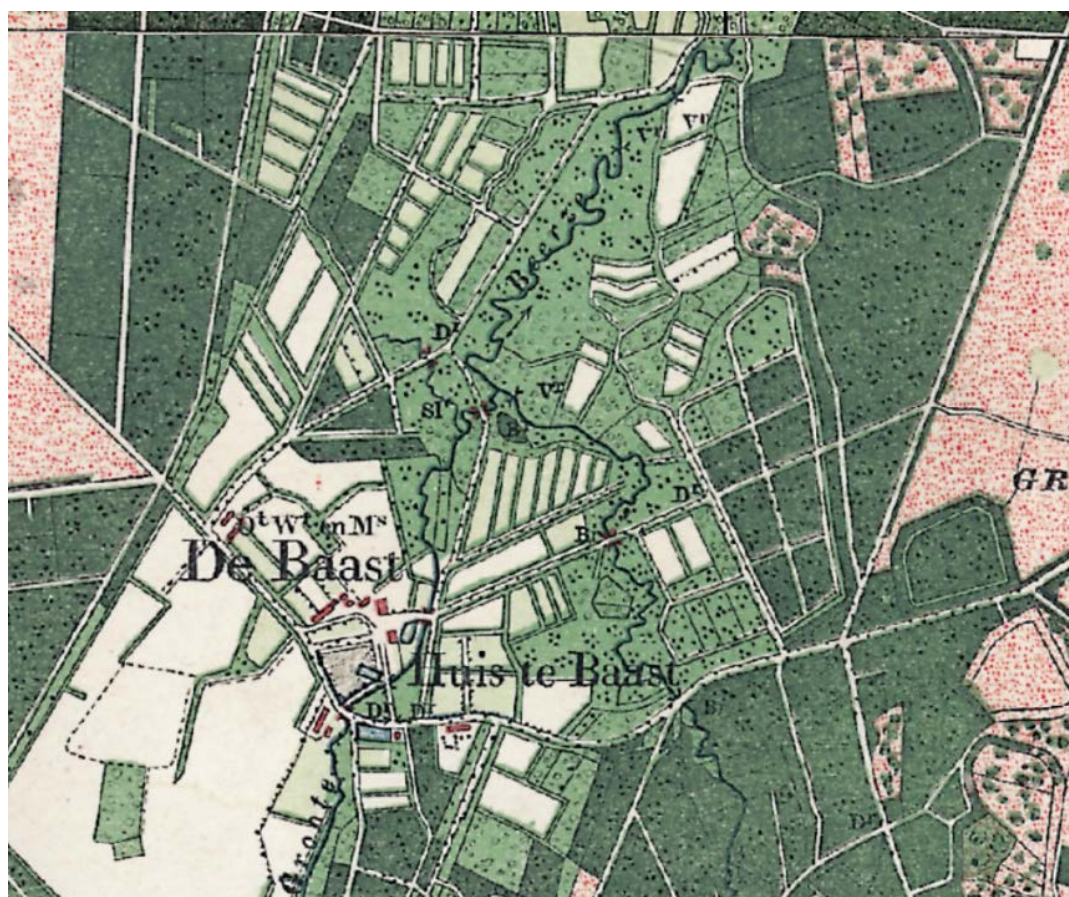
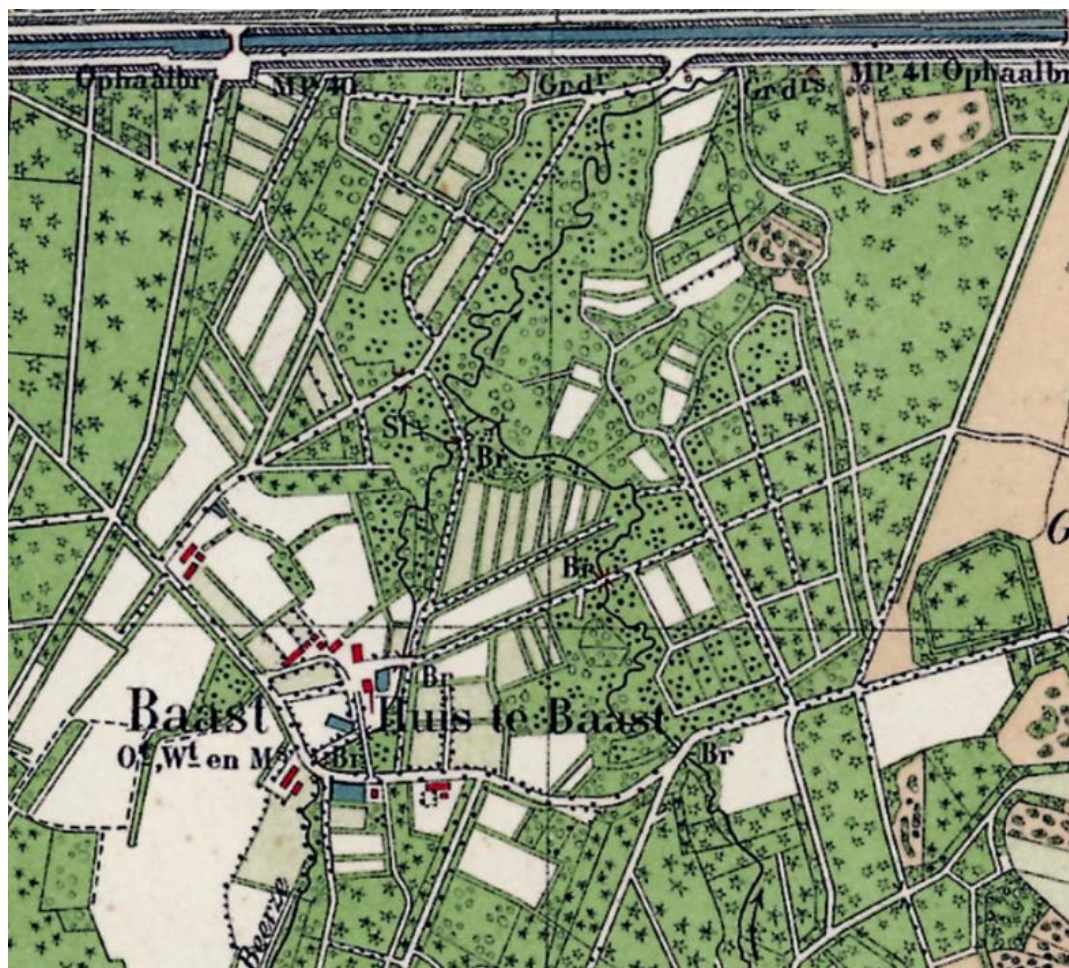

2. Ganzenvoet

Een 'ganzenvoet' of 'ganzenvoet' is een stijlelement uit de Barok, waarbij drie lanen of zichtassen in één punt samenkomen (het draaipunt) en in het verlengde nog een laan ligt, de steel. De uiteen wijkende lanen zijn onderling verbonden door een dwarslaan, zodat de vorm van het geheel aan een ganzenvoet doet denken. De lanen zijn beplant met beuken en met sloten afgezoomd.

Een actuele topografische kaart van Landgoed Baest met de kenmerkende ganzenvoet

3. Bolle akker

Een bolle akker is een karakteristiek element van het Nederlandse cultuurlandschap, ontstaan door eeuwenlange landbouwactiviteiten. Deze akkers hebben vaak een specifieke vorm en ligging, en zijn te onderscheiden van jongere akkers. Het open akkercomplex met de bolle ligging en het esdek. Het akkercomplex bestaat uit bouwland en enkele percelen grasland. Aan de oostkant vormt de Zeggenweg de begrenzing met de beemden in het dal van de Kleine Dommel of Rul. Aan de zuidzijde van het akkercomplex ligt de oude buurtschap Urkhoven met enkele oude (langgevel)boerderijen.

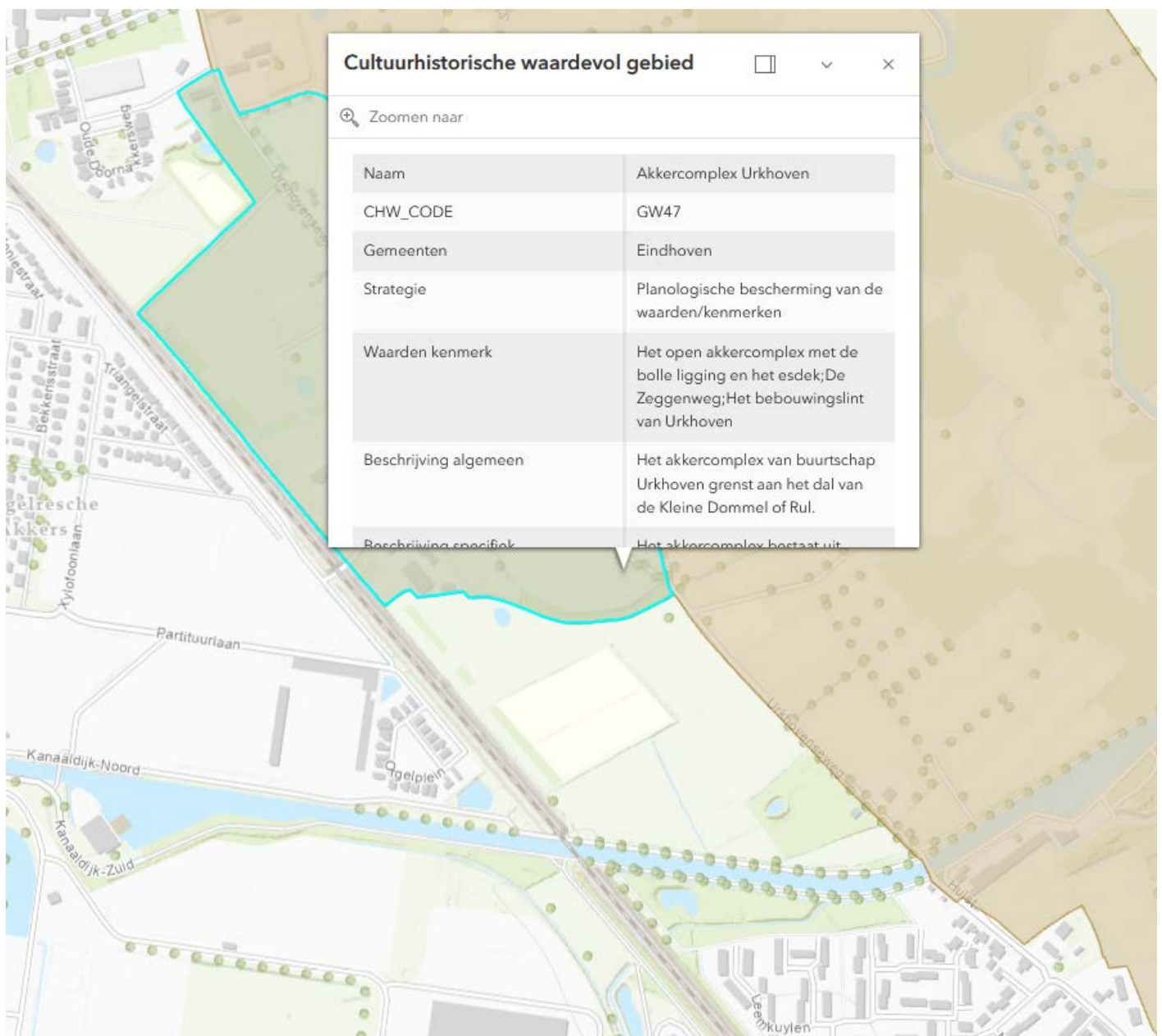
Oude topografische kaart waarop de akker zichtbaar is

Bolle akkers zijn kwetsbaar voor veranderingen in het landgebruik. Door intensivering van de landbouw, ruilverkaveling en verstedelijking verdwijnen veel bolle akkers. Het is daarom belangrijk om deze waardevolle elementen van ons cultuurlandschap te beschermen het planten van bos op zo'n perceel zou afbreuk doen aan de kenmerkende waarde van het perceel.

AHN 5 DSM kaart waarop de bolle akkers zichtbaar zijn.

4. Rabatbos

Een ander landschapselement van vroeger is een rabatbos. Dit past vooral goed in natte gebieden. Bij een rabatbos zijn ook zichtlijnen aanwezig. Het is ook een systeem dat al langere tijd bestaat en kon worden toegepast als dit bij de identiteit van het gebied past.

